

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W KRAKOWIE**

RKR-411-3/06/MS- /08

Kraków, dn. 8 września 2008r.

DECYZJA Nr RKR - 25/2008

Na podstawie art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.) oraz art. 105 § 1 k.p.a. w związku z art. 80 art. 28 ust. 6 tej ustawy o ochronie (...), w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 z późn. zm.) oraz § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej Delegatur UOKiK (Dz. U. Nr 18 poz. 172 z późn. zm.), po rozpoznaniu odwołania Miasta Łańcuta od decyzji nr RKR-80/2007 z dnia 28.12.2008r.,

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uchyla się zaskarżoną decyzję nr RKR-80/2007 i umarza się postępowanie antymonopolowe wszczęte na wniosek Bożeny Paluch wykonującej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo–Usługowa COSSMA w związku z podejrzeniem nadużywania przez Miasta Łańcuta pozycji dominującej na lokalnym rynku udostępniania przystanków komunikacji autobusowej na obszarze Miasta Łańcuta poprzez niewyrażenie zgody na korzystanie przez Bożeną Paluch z przystanków położonych na placu przy ulicy Piłsudskiego i Cetnarskiego i nakazuje się jej zaniechania.

UZASADNIENIE

W dniu 29.06.2006r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura UOKiK w Krakowie – zwanego dalej „organem antymonopolowym” wpłynął wniosek Bożeny Paluch wykonującej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo–Usługowa COSSMA z siedzibą w Rzeszowie, przy ul. Morgowej 71 – zwanej dalej „Wnioskodawcą” - o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Powiatowi Jarosławskiemu, Polskiej Izbie Gospodarczej Transportu Samochodowego i Spedycji, Miastu Łańcut oraz Polskiej Komunikacji Samochodowej CONNEX Łańcut Sp. z o.o. pod zarzutem stosowania praktyk ograniczających konkurencję. Po uzupełnieniu wniosku, organ antymonopolowy wszczął postępowanie wyjaśniające w przedmiotowej sprawie.

Złożony przez Wnioskodawcę wniosek został następnie ograniczony przez niego pismem z dnia 9.10.2006r. Po ograniczeniu i doprecyzowaniu wniosku, Wnioskodawca zażądał ostatecznie wszczęcia postępowania antymonopolowego przeciwko:

- Powiatowi Jarosławskiemu - pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr

244, poz. 2080 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą antymonopolową z 2000r.”, tj. nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku organizowania komunikacji autobusowej na terenie powiatu poprzez przeciwdziałanie rozwojowi konkurencji na lokalnym rynku przewozów regularnych polegające na odmowie uzgodnienia wydania zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych na linii Rzeszów – Przeworsk – Jarosław.

- Miastu Łańcut - pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 i 5 w/w ustawy, tj. nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku dysponowania przystankami autobusowymi poprzez narzucanie rażąco niskich opłat za wjazd na przystanki na placu przy ul. Piłsudskiego i Cetnarskiego oraz przeciwdziałanie rozwojowi konkurencji na lokalnym rynku przewozów regularnych, polegające na odmowie udostępnienia Wnioskodawcy przystanków autobusowych położonych na tym placu oraz
- Polskiej Komunikacji Samochodowej CONNEX Łańcut Sp. z o.o. pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 5 w/w ustawy, tj. nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku zarządzania dworcem autobusowym w Łańcucie poprzez przeciwdziałanie rozwojowi konkurencji na lokalnym rynku przewozów regularnych polegające na odmowie udzielenia Wnioskodawcy zgody na korzystanie z tego dworca.

Po przeanalizowaniu zebranego materiału dowodowego organ antymonopolowy zamknął w dniu 30.01.2007r. postępowanie wyjaśniające, uznając, iż zebrany materiał dowodowy może uzasadniać podejrzenie, że odmowa przez Miasto Łańcut udostępnienia przystanków autobusowych może ograniczać konkurencję. W związku z powyższym w dniu 15.02.2007r. wszczęte zostało przeciwko Miastu Łańcut postępowanie antymonopolowe pod zarzutem naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 5 w/w ustawy o ochronie (...), tj. stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku udostępniania przystanków komunikacji autobusowej na obszarze Miasta Łańcuta poprzez niewyrażenie zgody na korzystanie przez Bożeną Paluch z przystanków położonych na placu przy ulicy Piłsudskiego i Cetnarskiego.

W przypadku zarzutów przeciwko Polskiej Komunikacji Samochodowej CONNEX Łańcut Sp. z o.o. wszczęte zostało odrębne postępowanie antymonopolowe, natomiast w przypadku Powiatu Jarosławskiego brak było podstaw prawnych i faktycznych do wszczęcia postępowania antymonopolowego i w związku z tym w dniu 10.04.2007r. organ antymonopolowy prawomocną decyzją nr RKR-28/2007 odmówił wszczęcia postępowania antymonopolowego pod zarzutem stosowania praktyk ograniczających konkurencję.

Odnosząc się do zawiadomienia o wszczęciu postępowania antymonopolowego zarzutu, Miasto Łańcut – zwane dalej „Miastem” – stwierdziło, że zarzuty podniesione przez Wnioskodawcę nie są uzasadnione. Zdaniem Miasta, gmina nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ustawy o ochronie (...), a przedmiotowy plac nie stanowi drogi publicznej, lecz jest mieniem komunalnym, udostępnianym na podstawie umów cywilnoprawnych. Ponadto wyjaśniło, że nie jest możliwe wyrażenie Wnioskodawcy zgody na korzystanie z placu, ponieważ brak jest miejsca i występuje zagrożenie dla ruchu drogowego i pieszych. Miasto podniosło, że z placu, którego przepustowość jest ograniczona, korzysta 18 przewoźników i wjazd autobusów należących do kolejnych przewoźników nie jest możliwy. Obowiązkiem Miasta jako jednostki samorządu

terytorialnego jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa, w tym na przedmiotowym placu. Miasto podniosło także, że obok jest zlokalizowany plac targowy i parking, na którym zatrzymują się samochody osobowe oraz autokary turystyczne, co skutkuje dużym natężeniem ruchu ulicznego i pieszego.

Po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego organ antymonopolowy w dniu 28.12.2007r. wydał decyzję nr RKR-80/2007, w której stwierdził stosowanie przez Miasto praktyki ograniczającej konkurencję na lokalnym rynku przewozów regularnych na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku udostępniania przystanków komunikacji autobusowej na obszarze Miasta Łańcuta poprzez niewyrażenie zgody na korzystanie przez Bożeną Paluch z przystanków położonych na placu przy ulicy Piłsudskiego i Cetnarskiego i nakazał jej zaniechania. Ponadto nałożył na Miasto karę pieniężną w wysokości 18.593 zł.

Od powyższej decyzji Miasto złożyło w terminie odwołanie, zarzucając błędne przyjęcie, że posiada ono pozycję dominującą na lokalnym rynku udostępniania przystanków komunikacji autobusowej. Wyjaśniło, że jest właścicielem wyłącznie dworca PKS (dzierzawionego aktualnie przez PKS CONNEX Łańcut Sp. z o.o.), przystanku przy MDK (aktualnie wyłączony z komunikacji zbiorowej na skutek zmiany organizacji ruchu drogowego) oraz placu przy ulicy Piłsudskiego i Cetnarskiego. Natomiast przystanki wykazywane w par. 1 ust. 3 umów na korzystanie z mienia gminnego, załączonych do pisma z dnia 24.07.2006r. znak: BI-5552/33/06, nie stanowią jej własności, mimo że funkcjonują zwyczajowo jako przystanki autobusowe. Na poparcie swojego stanowiska Miasto przedstawiło pisma zarządców dróg, tj. Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, Zarządu Dróg Powiatowych w Łańcucie oraz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie, z których wynika, iż przystanki te stanowią ich własność bądź są przez nich zarządzane.

W toku przedmiotowego postępowania organ antymonopolowy ustalił, następujący stan faktyczny

Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego transportu drogowego osób na podstawie wpisu do ewidencji gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Rzeszowa pod numerem 9717. W związku z planowanym uruchomieniem przewozów regularnych na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław Wnioskodawca wystąpił do Marszałka Województwa Podkarpackiego - o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych na tej trasie, stosownie do treści art. 18 i nast. ustawy z dnia 6 września 2001r. transporcie drogowym (t.j. Dz. U. z 2007r. Nr 125, poz. 874 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o transporcie (...)”.

Ponieważ zgodnie z art. 22 ust. 1 w/w ustawy o transporcie przewoźnik ubiegający się o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w krajowym transporcie regularnym jest zobowiązany dołączyć do wniosku o wydanie takiego zezwolenia:

- rozkład jazdy uwzględniający przystanki, godziny odjazdów, długość linii komunikacyjnej i odległość między przystankami oraz
- potwierdzenie uzgodnienia zasad korzystania z przystanków i dworców autobusowych, dokonanych z ich właścicielami lub zarządzającymi,

Wnioskodawca wystąpił do właściwych podmiotów: gmin, zarządców dróg oraz dworców autobusowych o wyrażenie zgody i uzgodnienie zasad korzystania z należących do nich przystanków i dworców autobusowych.

Wśród podmiotów, do których wystąpił Wnioskodawca było także Miasto Łańcut, do którego zwrócił się pismem z dnia 30.12.2005r. z prośbą o wyrażenie zgody na korzystanie przez niego z przelotowego przystanku autobusowego w Łańcucie – określanego jako „Rynek” - położonego na placu przy zbiegu ulic Piłsudskiego i Cetnarskiego. W odpowiedzi na powyższy wniosek Miasto - pismem z dnia 12.01.2006r. (znak: BI-5552/2/06) – odmówiło zgody na udostępnienie Wnioskodawcy w/w przystanku, uzasadniając to: ograniczoną przepustowością zatok przystankowych, zaspokojeniem potrzeb komunikacyjnych przez innych przewoźników, którym Miasto zawarło umowy na korzystanie z mienia komunalnego oraz obawą, że zwiększenie liczby przewoźników korzystających z w/w przystanku spowoduje zagrożenie bezpieczeństwa dla samych przewoźników, jak i ich pasażerów. Jednocześnie Miasto poinformowało Wnioskodawcę, że może skorzystać z dworca autobusowego, którym zarządza PKS CONNEX Sp. z o.o. w Łańcucie.

W konsekwencji powyższych działań Miasta, Wnioskodawca nie uruchomił planowanej linii autobusowej na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław, albowiem Marszałek Województwa Podkarpackiego decyzją z dnia 28.07.2006r. (znak: DT.II.5432/2/-78/AB/06) odmówił mu udzielenia zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych na tej trasie. Do dnia wydania decyzji Wnioskodawca nie otrzymał od Miasta zgody na korzystanie z przedmiotowego przystanku i nie może uruchomić przewozów regularnych na planowanej trasie.

Początkowo, na podstawie treści wyjaśnień udzielonych przez Miasto (dowód: pismo z dnia 24.07.2006r. znak: BI-5552/33/06, z dnia 1.03.2007r. znak: BI-552/33/06/07, z dnia 5.06.2007r. znak: BI-552/33/06/07) oraz Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie (dowód: pismo GDDKiA z dnia 16.02.2006r. znak: GDDKiA O/Rz-6h/4252/16/2006), organ antymonopolowy ustalił, że na terenie Łańcuta znajduje się – oprócz dworca autobusowego aktualnie wydierżawionego do Miasta przez PKS CONNEX Sp. z o.o. w Łańcucie – 17 przystanków, z których 4 zarządzane są przez GDDKiA, a pozostałe 13 stanowią mienie komunalne, udostępniane przez Miasto przewoźnikom regularnym (dowód: umowy załączone do pisma z dnia 24.07.2006r. znak: BI-5552/33/06). Wśród nich jest przystanek przelotowy znajdujący się w centrum Łańcuta na placu położonym u zbiegu ulic Piłsudskiego i Cetnarskiego, składający się z 4 zatok przystankowych, z których mogą korzystać przewoźnicy regularni. Przystanek ten jest nazywany „Rynek” lub „Plac targowy”. W jego pobliżu znajdują się bowiem: plac targowy oraz najważniejsze w Łańcucie urzędy administracji publicznej, instytucje i placówki handlowo-usługowe. Lokalizacja i wielkość przystanku powodują, że jest on największym – obok dworca autobusowego – przystankiem w mieście, z którego korzysta duża ilość pasażerów. Przystanek, podobnie jak cały plac, stanowi własność Miasta, które udostępnia go odpłatnie przewoźnikom na podstawie umów cywilnoprawnych.

Jednakże – wobec przedstawienia przez Miasto nowych dowodów – organ antymonopolowy dokonał kolejnych ustaleń, na podstawie których ustalił stan faktyczny oraz pozycję Miasta na rynku właściwym. Aktualnie na terenie Łańcuta znajdują się 22 przystanki komunikacji autobusowej z których tylko jeden położony na placu u zbiegu ulic Piłsudskiego i Cetnarskiego stanowi własność Miasta, a jeden, tj. dworzec autobusowy

zarządzany jest przez PKS. Pozostałe przystanki autobusowe zlokalizowane są w ciągu dróg publicznych są zarządzane przez zarządów tych dróg. I tak:

- GDDKiA zarządza 7 przystankami leżącymi w pasie drogi krajowej E 4,
- Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie zarządza 9 przystankami leżącymi w pasie dróg krajowych nr 877 oraz 811,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Łąncucie zarządza 4 przystankami leżącymi w pasie dróg powiatowych.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny, organ antymonopolowy zważył, co następuje:

W dniu 21.04.2007r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007r o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 z późn. zm.), która uchyliła poprzednio obowiązującą ustawę z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.). Jednakże - na mocy art. 131 ust. 1 ustawy 16 lutego 2007r. – do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. i niezakończonych do dnia wejścia w życie nowej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

I. Interes publiczny

Warunkiem koniecznym do wydania decyzji w sprawie nadużywania pozycji dominującej i zastosowania instrumentów prawnych zawartych w ustawie antymonopolowej z 2000r. jest wykazanie, iż w niniejszym stanie faktycznym nastąpiło naruszenie interesu publicznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 1 ust. 1, celem ustawy jest podejmowana w interesie publicznym ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów. Takie określenie jej celu pozwala przyjąć, iż ustawa ma charakter publiczny, służy ochronie interesu ogólnospołecznego i jednocześnie wyłącza możliwość podejmowania przez organ antymonopolowy działań w celu ochrony interesów indywidualnych. W konsekwencji nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilnoprawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie ustawy antymonopolowej. Decydować będzie o tym zawsze naruszenie przez przedsiębiorcę - w następstwie stosowania praktyk ograniczających konkurencję - interesu publicznoprawnego, a więc, gdy skutkami jego działań sprzecznych z tą ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku, wymagające ingerencji ze strony organu antymonopolowego. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który stwierdził, że „postępowanie antymonopolowe nie może dotyczyć spraw jednostkowych” (tak: wyrok z dnia 28.05.2001r. sygn. akt XVII Ama 82/00) oraz określił pojęcie interesu publicznego jako „dotyczącego ogółu a nie tylko określonej grupy, czy tym bardziej interesu indywidualnego podmiotu” (tak: wyroki z dnia 30.05.2001r. sygn. akt XVII Ama 80/00 i z dnia 6.06.2001r. sygn. akt XVII Ama 78/00). Podobne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2001r. (sygn. I CKN 1217/98) stwierdził, że „ustawa antymonopolowa ma charakter publicznoprawny, zatem jej celem jest służenie interesom publicznym. Ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji. Nie odnosi się do ochrony roszczeń indywidualnych (...)”. Ponadto w uzasadnieniu do wyroku z dnia 26.02.2004 r. (sygn. akt III SK 2/04) Sąd Najwyższy dodał, iż „naruszenie indywidualnego interesu, nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego

zbiorowego interesu, jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy działania Miasta – dysponującego najważniejszym i największym – obok dworca autobusowego – przystankiem na terenie Łañcuta, wywierają skutki na uczestników lokalnego rynku przewozu osób, tj. Wnioskodawcę oraz wszystkich jego faktycznych i potencjalnych konkurentów. Ostatecznie skutki działań Miasta mogą ponadto odczuć również konsumenci, tj. wszyscy pasażerowie korzystający z usług lokalnych przewoźników. W związku z powyższym, pomimo że żądającym wszczęcia postępowania antymonopolowego w niniejszej sprawie jest pojedynczy przedsiębiorca, który - stosownie do art. 84 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie (...) – wykazał swój interes prawny, działania organu antymonopolowego ukierunkowane są na ochronę konkurencji, rozumianej jako nieograniczony i równy dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców dostęp do rynku przewozowego. A zatem należy uznać, iż przedmiotowe postępowanie jest prowadzone w interesie publicznym, a do sprawy mają zastosowanie przepisy tej ustawy.

II. Strony jako przedsiębiorcy

Zgodnie z treścią art. 4 pkt 1 lit. a ustawy antymonopolowej z 2000r. pod pojęciem „przedsiębiorca” - rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999r. Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.) – obecnie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. nr 173, poz. 1807) – a także m.in. osobę prawną organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o działalności gospodarczej.

Bezsporne jest, że Wnioskodawca jest przedsiębiorcą wykonującym indywidualną działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej.

Miasto Łañcut jest jednostką samorządu terytorialnego (gminą), posiadającą osobowość i działająca na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o samorządzie (...)”. Stosownie do art. 7 ust. 1 tej ustawy do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Zadania własne obejmują sprawy m.in. gminnych dróg, ulic i organizacji ruchu drogowego (art. 7 ust. 1 pkt 2) oraz lokalnego transportu zbiorowego (art. 7 ust. 1 pkt 4). Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, zadania własne określone w art. 7 ust. 1, służące zaspokojeniu zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych, stanowią zadania użyteczności publicznej. W ramach realizacji tych zadań, na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2004r. Nr 204, poz. 2086, z późn. zm.) Burmistrz Miasta Łañcuta, jako organ lokalnej jednostki samorządu terytorialnego, jest zarządcą dróg gminnych, znajdujących się w granicach administracyjnych Miasta. Ponadto Miasto jest podmiotem (właścicielem) mienia komunalnego, do którego należy także przedmiotowy plac u zbiegu ulic Piłsudskiego i Cetnarskiego wraz ze znajdującymi się na nim przystankami autobusowymi i może – na podstawie art. 45 ust. 1 w/w o samorządzie (...) - samodzielnie decydować

o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych, przy zachowaniu wymogów zawartych w odrębnych przepisach prawa.

Wprawdzie w ustawie antymonopolowej z 2000r. brak jest legalnej definicji pojęcia użyteczności publicznej, to niewątpliwie pewną wskazówkę interpretacyjną może stanowić przepis art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997r. Nr 9, poz. 43 z późn. zm.), zgodnie z którym pojęcie „gospodarka komunalna” obejmuje w szczególności zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych. Podkreślić należy, że zarówno orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak i doktryna zgodnie uznają, że do działalności publicznej gminy w zakresie zaspokajania potrzeb wspólnoty, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym – o ile wywołuje ona skutki praktyk monopolistycznych – ustawa antymonopolowa ma zastosowanie (vide: St. Gronowski „Ustawa antymonopolowa. Komentarz” CH BECK 1996 str. 37 i nast. oraz E. Modzelewska- Wąchal „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz” Twigger 2002, str. 34-35; wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 6.12.2000r. sygn. akt XVII Ama 95/99, wyrok SOKiK z dnia 7.07.2004r. sygn. akt Ama XVII 65/2003).

W świetle powyższego należy uznać, że Miasto Łańcut jest przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy antymonopolowej z 2000r., albowiem jest osobą prawną organizującą usługi o charakterze użyteczności publicznej związane ze zbiorowym transportem lokalnym. Organizacja tych usług polega w przedmiotowej sprawie przede wszystkim na uzgadnianiu przewoźnikom warunków korzystania z przystanków komunikacji samochodowej, usytuowanych w obrębie dróg gminnych.

III. Rynek właściwy i pozycja rynkowa Miasta

Stosownie do art. 4 pkt 8 w/w ustawy, rynkiem właściwym jest rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości (...) są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Zgodnie z powyższą definicją rynek właściwy został ograniczony do towarów i terytorium, które w danej sprawie mają znaczenie z punktu widzenia konkurencji i uczestników rynku. Pod pojęciem towaru – zgodnie z art. 4 pkt 6 ustawy – rozumie się rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane.

W niniejszej sprawie występują powiązane ze sobą dwa rynki właściwe spełniające powyższe przesłanki. Pierwszym z nich jest rynek, na którym konkurencja, w wyniku działań Miasta, została zagrożona, drugim - rynek, na którym Miasto swojej pozycji nadużyło, zagrażając tej konkurencji.

Z uwagi na podane w opisie stanu faktycznego uwarunkowania prawne i faktyczne, pierwszym rynkiem właściwym, tj. tym, na którym konkurencja została – jak zostanie wykazane - zagrożona, jest lokalny rynek przewozów regularnych na trasie Rzeszów – Przeworsk – Jarosław.

Definiując ten rynek od strony przedmiotowej (produktowej) należy mieć na uwadze przepisy ustawy o transporcie (...), zgodnie z którym przewozy regularne są wykonywane w określonych odstępach czasu i określonymi trasami (art. 4 pkt 7),

a wsiadanie i wysiadanie pasażerów odbywa się tylko na przystankach określonych w rozkładzie jazdy (art. 18b ust. 1 pkt 3) oraz należność za przejazd jest pobierana zgodnie z cennikiem opłat podanym do publicznej wiadomości, z uwzględnieniem obowiązujących ulg ustawowych i umownych (art. 18b ust. 1 pkt 4). W konsekwencji powyższej regulacji nie jest możliwe uznanie przewozów wykonywanych na różnych trasach za substytuty, a zatem każda trasa, na której wykonywane są przewozy regularne stanowić będzie odrębny rynek, bowiem wyłącznie przewozy wykonywane na tej trasie będą uznawane przez pasażerów za substytuty, a przewoźników działający na niej – za konkurentów. Substytutem powyższej usługi przewozowej nie będą także inne rodzaje przewozów, a zwłaszcza przewozy okazjonalne, ponieważ są one wykonywane na innych zasadach, tj. przewoźnicy okazjonalni nie mogą korzystać z przystanków, nie muszą wykonywać przewozów wg rozkładu jazdy, ani stosować cenników oraz ulg. W uwagi na ograniczony pod względem geograficznym zasięg rynku rynek właściwy będzie rynkiem lokalnym, wyznaczonym przez miejscowości, w których znajdują się przystanki: początkowy, przelotowy i końcowy.

Drugi z występujących rynków właściwych, tj. ten na którym Miasto może posiadać pozycję dominującą zdefiniowany został przez rodzaj i zasięg działalności prowadzonej przez Miasto Łańcut. Rynkiem tym pod względem produktowym i geograficznym jest rynek udostępniania przystanków komunikacji autobusowej na obszarze Miasta Łańcuta, albowiem produkt ten nie ma substytutów. Wsiadanie i wysiadanie z autobusów należących do przewoźników regularnych jest możliwe wyłącznie na wyznaczonych do tego celu przystankach. Miasto - jako zarządca dróg gminnych i zarazem właściciel mienia komunalnego znajdującego się w jego granicach administracyjnych - jest wyłącznie uprawnione do wyrażania zgody na korzystanie przez inne podmioty z przystanków zlokalizowanych przy tych drogach i na placach miejskich w Łańcucie. Rynek geograficzny zakreślony granicami administracyjnymi Łańcuta spełnia przesłanki powołanego art. 4 pkt 8 ustawy.

Ustalając udział na tak wyznaczonym rynku właściwym, należy zwrócić uwagę, że spośród 22 przystanków – tj. 21 przystanków oraz dworca autobusowego – na terenie Łańcuta tylko 1 stanowi własność Miasta (4,5%). Pozostałe 95,5% rynku zajmują przystanki zarządzane przez GDDKiA (32%), Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie (41%), Zarząd Dróg Powiatowych w Łańcucie (18%) oraz przystanki na dworcu autobusowym dzierżawionym przez PKS, którego udział w tak określonym rynku wynosi 4,5%. A zatem udział Miasta w tak zdefiniowanym rynku właściwym nie przekracza ustawowej granicy 40%, powyżej której zachodzi domniemanie posiadania pozycji dominującej (art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej z 2000r.), stanowiącej warunek wszczęcia postępowania antymonopolowego i stwierdzenia stosowania zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję.

Stosownie do treści art. 80 ustawy antymonopolowej z 2000r., do postępowania przed Prezesem Urzędu - w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie, stosuje się przepisy K.p.a. Zgodnie z art. 105 k.p.a., jeżeli postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. W świetle stanowiska doktryny bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie co do jej istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze

przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracji. (vide: B. Adamiak, J. Borkowski, „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz” C.H. BECK 1996, str. 462). W przedmiotowej sprawie przesłanką umorzenia postępowania antymonopolowego, przemawiającą za jego bezprzedmiotowością, jest brak – po stronie Spółki - pozycji dominującej na rynku właściwym, a zatem brak podstaw do oceny jej zachowań pod kątem jej nadużycia. Przesłanka ta (brak pozycji dominującej) została ujawniona dopiero w toku postępowania antymonopolowego, po weryfikacji zarzutów i argumentów przedstawionych przez strony oraz prawidłowym ustaleniu rynku właściwego.

Mając na uwadze ustalenia postępowania antymonopolowego oraz fakt, że ustawa antymonopolowa nie zawiera przepisów, które należałoby zastosować w powyższych okolicznościach (w sprawie nie wystąpiły przesłanki, które nakazywałyby umorzenie postępowania w trybie art. 67 ustawy), orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o antymonopolowej z 2000r. w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 z późn. zm.) oraz art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie (31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5).

Z up.
Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Leszek Piekarczyk
Dyrektor Delegatury UOKiK w Krakowie

Otrzymują:

1 x Pani Bożena Paluch Firma Handlowo –Usługowa COSSMA, ul. Morgowa 77, 35-301 Rzeszów

1 x Miasto Łańcut, Urząd Miejski w Łańcut, pl. Sobieskiego 18, 37-100 Łańcut

1 x a/a